

عنوان مقاله:

تصویرهای زنجیره ای در شعر شفیعی کدکنی

محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، دوره 9، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

سعید کریمی قره بابا - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

در میان تصویرهای متنوع شعر شفیعی کدکنی، نوعی تصویر گسترده به چشم می خورد که هم یکی از مشخصه های سبکی او محسوب می شود و هم از عواملی است که باعث انسجام در محور عمودی شعرش می گردد. ما این نوع تصویر را «تصویر زنجیره ای» نام نهاده ایم. در تصویر زنجیره ای، آخرین پاره از یک بند، در ابتدای بند دیگر تکرار می شود و این تکرار، چند بار به صورت متوالی انجام می گیرد. هدف مقاله حاضر آن است که تصویرهای زنجیره ای را در شعر شفیعی شناسایی کند و نحوه کاربرد این نوع تصاویر را در شعر او به روش بلاغی و تطبیقی تحلیل نماید. نویسندگان کتب بدیع، این شیوه را صنعتی لفظی انگاشته اند و آن را ذیل نام هایی چون «متتابع»، «تشابه الاطراف» و «ذوبتین» تعریف کرده اند. این تعریف ها ایراد هایی دارد و مشخصات تصویر مورد نظر ما را به دقت روشن نمی سازد. شفیعی کدکنی ضمن ترکیب این نوع تصویر با نگاه تازه و جهان بینی فلسفی، عمق و معنایی انسانی به این صنعت بخشیده است. تصویرهای زنجیره ای مولفه های دیگر شعر شفیعی، مانند الهام پذیری از شاعران فرنگی، اندیشه های اجتماعی و طبیعت گرایی را آیینگی می کند. این تصویر در نثر و نظم کهن فارسی، ادبیات عامیانه (هیچانه ها و قصه ها)، شعر نو فارسی و یا حتی شعر جهان سابقه دارد و اشعار بعضا زیبایی با استفاده از این تصویرپردازی خلق شده است.

کلمات کلیدی:

شعر، شفیعی کدکنی، تصویر زنجیره ای، بدیع، صنعت لفظی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1211725>

